

kunstneriske Ansvar. Til syvende og sidst vil ingen kunne lægge dette paa den nuværende Direktør, Hr. Norrie, som er ansat væsentligt af økonomiske Grunde, og om hvem jeg tror det rigtige at sige er, at han har meget stor Forstand paa Skuespil, hvilket ogsaa hans Engagementer af Skuespillere viser, men at hans litterære Smag og Kendskab er yderst begrænset. Med andre Ord, Ledelse mangler, og saa bliver andre Ledere.

Og dér pegede ogsaa det ærede Medlem Hr. J. Oskar Andersen paa noget, jeg kan tiltræde. Jeg har før sagt det: at naar Politikere bliver Undervisningsministre, bliver de øjeblikkelig forelskede i det kongelige Teater, saa faar de Lyst til at være Direktører derfor. Endogsaa den højtærede Minister Hr. Byskov, som jo ganske kort før havde skrevet en saa kølig Artikel om Teatret som den i „Fyens Tidende“, er jo aabenbart blevet forelsket i det. Det er slet ikke muligt andet. Teatret er en ejendommelig Verden; naar man kommer ind i den paa den ene eller den anden Maade, bliver man betaget af den. Fru Bang blev Husets Chef, Værtinden, Hr. Byskov bliver nu Teatrets Bevarer, skønt han kort før sagde, at det skulde bort eller Underskuddet skulde bort. Nu erklærer han, at Underskuddet kan aldrig nogen Sinde forsvinde. Men denne Lystfølelse opfylder ikke blot Ministrene, vær overbevist om, at ovre i Kultusministeriet er de lige saa indtagne af denne mærkelige Verden og af Ønsker om at styre i den. Derfor har ogsaa Teatret undertiden hentet sin Direktør fra Kultusministeriet; der er Departementschefer, som er blevet Direktører. Hvis Undervisningsministeren skulde komme til at sidde og behandle det kongelige Teaters Forhold længere, tror jeg, han vil gøre en god Gerning ved at frigøre Teatret saa vidt muligt fra Ministeriet og dets Ledelse — naturligvis ikke den, som bestaar i at holde Teatret til dets Pligt, den Pligt, som betinger, at det overhovedet har kunnet leve saa længe som en Statsinstitution, nemlig den at opføre det ypperste af den klassiske danske og fremmede Litteratur og tillige at fremføre de bedst mulige Eksempler paa Nutidens danske og fremmede Litteratur.

Den forenede økonomiske og kunstneriske Misère paa Teatret og den økonomiske Tilstand i Befolkningen er Forældrene til det Lovforslag, som foreligger her, og for hvilket de to ærede Medlemmer Hr. Axel Dam og Hr. Willesen er Fødselshjælpere. Naar den højtærede Undervisningsminister har sagt, at Underskuddet ikke kan ventes at blive mindre under den nuværende Form

og ikke væsentligt mindre, selv om man gaar over til Dobbeltscenedrift, saa har han sikkert udtalt sig forsigtigere og dermed vistnok ogsaa rigtigere end mange af dem, der har lovet Vidundere af den ene eller den anden Reform paa dette Omraade. Der vil i et Teater, som har de tre Kunstarter under sig, som kun kan opføre et begrænset Antal Forestillinger, nødvendigvis fremkomme et betydeligt Underskud, og er det en Statsinstitution, vil Statens Tilskud blive meget betydeligt.

Men her vil det være nødvendigt at gentage, hvad jeg formoder den højtærede Minister ogsaa har nævnt her, i hvert Fald har han nævnt det i Finansudvalget — jeg var et Øjeblik forhindret i at høre en enkelt Periode i hans Tale —: hvem og hvad er det, der fremkalder Kravet om og Nødvendigheden af et stort Statstilskud? Den højtærede Minister har i alt Fald i Finansudvalget sagt, at det er Operaen og Balletten. Der er ingen Tvivl om det, navnlig saaledes som Operaen og Balletten har udviklet sig. De store Operaer, der kræver mægtigt Orkester, mægtigt Udstyr, mægtigt Personale og mægtige Kor, er saa kostbare at opføre, at en Tilskuerkreds, selv om den er meget stor, ikke kan betale Aftenens Udgifter. Derfor vil man ogsaa se, at der rundt omkring i Verden ydes til Operaen som saadan et stort Tilskud af de Kommuner, der betragter det som en Værdi at have et Operahus.

Det er altsaa dette, der er Aarsagen til Underskuddet. Hvis man vilde lade Opera og Ballet sejle deres egen Sø og friste deres egen Skæbne og indskrænke det kongelige Teater til at være Skuespilhus, vilde derved Milliontilskuddene forsvinde, og saa vilde Dobbeltsceneprojekterne forsvinde. Saa vilde Spørgsmaalet om, paa hvilken Maade Teatret kunde bære sig, være ganske overordentlig simplificeret og Muligheden for at faa det forpagtet bort eller lade det overgaa til at være selvejende Institution, drevet paa rimelige Vilkaar og med Forpligtelse til at varetage visse Traditioner og litterære Opgaver, maaske være til Stede. Men i alt Fald vilde hele Spørgsmaalet om den nuværende økonomiske Vanskelighed med de store Tilskud reduceres saa meget, at der slet ikke længere vilde være nogen Stemning i Befolkningen for at bryde Holbergs Hus ned som en af Staten paa den ene eller den anden Maade opretholdt eller støttet Institution.

Jeg har sagt dette, ikke fordi jeg ønsker, at Opera og Ballet skal overlades til deres egen Skæbne, men for at gøre det